

**A PEU
DE CARRER**CATALINA
Gayà

SARA MARITAN

►► Una imatge del carrer de les Monges, a Sant Andreu, ahir.

Ningú se'n recorda d'Elisa Garcia

Ningú se'n recorda d'**Elisa Garcia** al carrer de les Monges, a Sant Andreu. Cap veí recorda que durant la guerra, segons explica l'historiador **Jordi Rabassa** al seu blog *Perquè vull*, aquest carrer tenia el nom d'aquesta dona, de la miliciàna que, el 24 d'agost de 1936, va morir al front d'Aragó. Quan la van matar, els seus companys de les Jovenuts Cooperativistes de Barcelona van escriure que no l'oblidarien i no ho van fer. El gener de 1937, i per dos anys, aquest carrer tranquil de Sant Andreu, llavors Harmonia de Palomar, es va anomenar com la jove cooperativista que va treballar als magatzems de la Sagrera de la Fabra i Coats i que es va allistar com a soldat.

Al blog de **Rabassa**, es recull la notícia que va publicar el diari *ABC* després de la mort de «l'heroica infermera». És un text curt, però s'hi inclou una carta que **Elisa** va enviar als seus pares. Els hi diu el següent: «Si us diguessin que la lluita no és pròpia de les dones, digueu que el compliment del deure revolucionari correspon a tota persona que no sigui covarda». La noia es va posar pantalons i se'n va anar al front, i allà la recorden com a infermera.

Jordi Rabassa reproduceix un fotograma d'un documental gravat per la CNT durant la guerra. En una paret d'una casa en un poble dels Monegres s'hi llegeix: «Carrer d'**Elisa Garcia**. Morta per la Llibertat».

Ara no hi ha cap carrer que porti el nom d'**Elisa**. Barcelona sembla haver oblidat la miliciàna. El nomenclàtor només recull que el carrer de les Monges es diu així des del 1900 per dues monges, sor **Bernabé** i sor **Sebastiana**, que el 1850 van fundar

El 1937, el carrer de les Monges es va dir Elisa García, la miliciàna morta en la guerra

una escola. Aquella escola catòlica ara és un bloc de pisos, però els veïns hi ubiquen el col·legi perfectament. M'ho diu una senyora que passeja un gos. M'ho indica un veí. D'**Elisa**, res de res.

Al carrer de les Monges hi ha el lateral del Mercat d'Odeón, que aquest any celebra 30 anys. Hi ha el cinema Lauren, que ja fa anys que va tancar. També hi ha perruqueries, una botiga, llocs on es practica la fotodepila-

ció i molts que fan còpies de claus. A les cases amb picaportes que són mans hi ha flors que treuen el cap pels enreixats i, des d'un balcó, hi penja una pancarta descolorida que recorda la lluita que ha mantingut Sant Andreu del Palomar durant els últims anys: «Salvem el Casc Antic».

Pel blog de **Jordi Rabassa** sé que, el 14 d'abril del 2012, a **Elisa Garcia** la van recordar a Sariñena i que a Barcelona, el març del 2013, uns veïns van tapar el nom del carrer amb un cartell en el qual es llegia: «**Elisa Garcia**, cooperativista i miliciàna de Sant Andreu». L'acte, es llegeix al blog de **Rabassa** gràcies a l'entrada d'una lectora, no va durar gaire perquè hi va aparèixer la Guàrdia Urbana i «van posar multes i hi va haver detencions». Recorro aquest carrer. No sé si **Elisa** va passar per aquí, però la imagino amb els nens de la Cooperativa Popular L'Adreuena. Les flors dels arbres són morades. Els ho pregunto als avis que passen per allà i ningú sembla recordar-la.

Contacto amb **Jordi Rabassa**, via Twitter, i, ja per telèfon, m'explica que la història l'ha oblidat perquè «era del bàndol perdedor, perquè era dona i perquè era miliciàna i revolucionària». També diu que són «els companys dels Monegres» els que fa anys que busquen informació sobre **Elisa**. Al seu blog hi llegeixo que l'alcalde franquista de Sariñena va destruir la llegenda que van escriure sobre la tomba de la noia de 19 anys. La van voler esborrar; no van poder. ≡

cgaya@elperiodico.com